

EN PORTADA

**100 ANYS DELS
PORTANTS DEL
SANT CRIST**
Pàgs. 4-11

Ajuntament de
Sant Pol de Mar

ENS

Dipòsit legal
B-24263-93

Edita
Ajuntament
de Sant Pol de Mar

Coordinació
Marc Vidal
(Regidoria de
Comunicació)

Disseny i maquetació
gina@mutudesign.com
(Gina Rodríguez)

Impressió
Impremta Pagès

Fotografia
Arxiu Ajuntament
Sant Pol de Mar, Arxiu
Municipal i Arxiu Pere
Sauleda. Foto portada:
Marc Vidal

Publicitat
ens@santpol.cat
93 760 01 52

Ajuntament
de Sant Pol de Mar
Plaça de la Vila, 1
08395 Sant Pol de Mar
Tél. 93 760 04 51
www.santpol.cat

Facebook/Twitter/
Instagram/YouTube:
@ajsantpol

Imprès en paper
100% ecològic

Tirada
1.400 exemplars

Cost unitari
0,76€

De processons i homenatges

L'ENS que teniu a les mans us proposa aquesta vegada una sèrie de continguts que guarden bona relació amb dues cites del calendari anual que s'acaben de succeir.

D'una banda, ara que hem deixat enrere Setmana Santa, us volem donar a conèixer la germandat des Portants del Sant Crist: un col·lectiu de persones que enguany celebren el centenari del seu naixement. Creada al 1924, aquesta germandat s'ha ocupat de manera ininterrompuda –amb l'excepció del 2020 per la pandèmia– de fer desfilars en processó el Sant Crist de Sant Pol de Mar.

I d'altra banda, emmarcat en la commemoració del Dia Internacional de les Dones, us descobrim l'àvia Tuietes, una dona que va deixar empremta al Sant Pol de finals del s. XIX, àvia del Doctor Furest i a la qual aquest va voler retre-li homenatge publicant, ara fa 90 anys, la seva biografia en forma de relat escrit.

També en aquest ENS volem posar en valor les dones de Sant Pol que van contribuir a engrandir la fama de Sant Pol com a vila pesquera, fixant-nos en el documental que Eduard Costa i Sònia Armengol van presentar públicament el passat 8 de març.

I una altra dona que també és protagonista d'aquest ENS és la jove xef santpolenca Júlia Vidal, amb qui hem volgut conversar després d'haver estat guardonada amb dos dels premis del 36è Concurs de Cuina Jove de Catalunya, celebrat aquest mes de març a la nostra vila.

Però, alerta!, perquè un il·lustre santpolenc rep aquest mateix mes d'abril la distinció de *doctor honoris causa* per part de la Universitat de Vic. Es tracta de l'artista Perejaume, amb qui també hem tingut el plaer de conversar.

Que tingueu bona lectura!

TELÈFONS D'INTERÈS

Arxiu Municipal
93 780 33 38

Biblioteca Can Coromines
93 760 45 44

Ca l'Arturo
93 760 30 06

Consultori Local
Sant Pol de Mar
93 760 48 18

Llar d'infants Pi del Soldat
93 760 10 72

Oficina d'Atenció
a la Ciutadania (OAC)
93 760 04 51

Oficina Turisme
93 760 45 47

Polícia Local
93 760 05 19
Emergències: 609 306 609

Serveis Socials Municipals
93 760 09 09

**TENS QUEIXES SOBRE
L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA?**

Contacta amb el Síndic de Greuges:
900 124 124 / sindic@sindic.cat
www.sindic.cat

Sumari **ENS**

4

PORTADA

100 ANYS DELS
PORTANTS DEL
SANT CRIST

12

REPORTATGE

LA GERTRUDIS
ARROSSER O L'ÀVIA
TUIETES

16

ENTREVISTA

PEREJAUME:
"EL NOSTRE POBLE
HA ESTAT GASIU
AMB COROMINES"

18

ENTITAT

EL CLUB DE
PETANCA
CELEBRA MIG
SEGLE EN MOLT
BONA FORMA

20

ENTREVISTA

JÚLIA VIDAL:
"ALGUN DIA
M'AGRADARIA
PODER OBRIR
EL MEU PROPI
RESTAURANT
A SANT POL"

22

ENTREVISTA

SANT POL ESTRENA
EL DOCUMENTAL
'DONES DE LA MAR,
DONES EN TERRA'

24

EL PER QUÈ DEL SEU NOM

ELS CARRERS DE
SANT POL

27

ARBRES DE SANT POL

EL GARROFER

28

RECOMANACIONS LITERÀRIES

VA DE LLIBRES

29

L'EXPOSICIÓ DEL MUSEU

MUSEU DE SANT POL:
MOLT MÉS QUE
EXPOSICIONS

30

TRIBUNA POLÍTICA

32

AGENDA TRIMESTRAL

Tens un comerç i vols veure aquí el teu anunci?

Posa't en contacte amb ens@santpol.cat

Tarifes i condicions segons el preu públic contemplat a l'Ordenança General de preus públics Municipals.

100 ANYS DELS PORTANTS DEL SANT CRIST

Enguany es compleix el centenari de la creació de la Germandat de Portants del Sant Crist de Sant Pol de Mar, malgrat que es conserva documentació que demostra que la tradició de treure la figura de la Creu en processó per Setmana Santa a la nostra vila es remunta a segles enrere. Devoció religiosa i arrelament de les tradicions locals troben el seu nexa d'unió en aquesta entitat amb tanta història al seu darrere.

Medalla per als qui han estat Portants durant més de 25 anys

D'esquerra a dreta, Josep Vila i Pou, Jaume Sauleda i Roca, Lluís Sagristà i Moreu (subjectant la creu dels impropis), Joan Tió i Vidal (1956)

El 4 de Juny de l'any 1924 es constituí la Confraria de Portants del Sant Crist de Sant Pol acompanyada de la redacció del seu reglament que, poques setmanes més tard, el 21 de juliol, va ser aprovat pel llavors Bisbe de Girona, Monsenyor Gabriel Llopart Jaume. El naixement de la confraria tenia per objectiu poder conservar i fer créixer la devoció del poble de Sant Pol per la Processó de Setmana Santa, que antigament es feia en Dijous Sant en lloc del Divendres Sant actual, i amb la qual es passejava amb tota solemnitat la imatge del Sant Crist.

El reglament inicial viuria dues reformes posteriors. La primera d'elles, el diumenge de Rams de l'any 1940, i la segona, el 10 d'abril de 1960. No va ser fins al 31 de març de 1972 que es van redactar i aprovar uns nous estatuts – encara vigents a dia d'avui –, juntament amb la introducció d'algunes modificacions en el reglament anterior i es va establir el Centre Cultural i d'Esbarjo com a local social.

El Sant Crist al seu pas per l'antic soterrament del Torrent Arrosser, entre els carrers Sant Pau i Tobella (1962)

En *Salvador Giver*.....

fou admès soci de la "Germandat de Portants del Sant Crist", en la reunió general que tingué lloc el dia de la data.

Sant Pol de Mar 37 de *octubre* de 1924.

El Secretari

Vidit

El President

Andreu Puig Pori

Examinado este reglamento "Nihil obstat".

Andrés Compta, Pbro.

C. Penitenciario

Girona, 8 Junio de 1924.

Gerona, 21 de Julio de 1924.

En vista del favorable informe que precede, aprobamos el reglamento por que ha de regirse la "Germandat de portants del Sant Crist" de la feliglesia de San Pol de Mar.

† El Obispo

(Hi ha un segell que diu:
Gabriel Llopart Jaume
Apostolicae Sedis
Episcopus)

L'organització de l'entitat

En l'actualitat la Confraria està formada per una quarantena de Germans, xifra que havia arribat a ser d'una seixantena en els anys amb més membres. Hi ha una Junta formada pel president, el vicepresident, el secretari, el tresorer i tres vocals, i l'entitat actua sota el control del Rector de la Parròquia. Cada diumenge de Rams es fa a la Parròquia l'assemblea general en la qual s'informa de les activitats que s'han fet duran l'any, es cobra la quota i s'explica l'estat de comptes, a més de debatre els temes de la Confraria i després es passa al nomenament dels membres, per rigorós ordre de llista, que actuaran com a portants de la creu, dels cordons i de les forques en la processó i el Via Crucis del Divendres Sant.

Amb les quotes anuals de tots els Germans es renoven els estris i diferents components per sortir en Processó i per pagar les novenes del Germans difunts, així com per fer reparacions a la Capella del Sant Crist. A mode d'exemple, en els darrers anys s'han folrat els graons amb fusta i s'ha instal·lat una barana de ferro per facilitar l'accés a la imatge, a més de modificar el plafó del darrera de la Creu –que s'ha folrat amb un tapís de vellut–, i s'han restaurat i reparat les dues làmpades i la il·luminació.

La Confraria es defineix com a oberta a tothom. Els requisits per formar-ne part són ser catòlic practicant, haver complert 16 anys, ser fill de Sant Pol o estar-hi empadronat i demanar-ho a la Confraria amb l'aval de dos dels seus Germans. A partir d'aquí cal ser acceptat per la Junta Rectora i pagar la quota establerta. Les obligacions que tenen són acompanyar al Sant Crist a les processons de Setmana Santa, fer la Vetlla al Santíssim –que es porta a terme a l'interior de l'església durant tota la nit prèvia al Divendres Sant–, assistir a les reunions que es convoquin, abonar la quota anual i complir els acords presos a l'Assemblea.

Processó del 1964

Els detalls de la desfilada en processó

El dilluns que segueix al Diumenge de Rams, aquells membres de la Germandat que ho volen es reuneixen al vespre a l'església per provar la Creu, les forques i els cordons, a mode d'entrenament. I és que cal estar en forma i tenir equilibri per portar la creu amb el Sant Crist, ja que té el pes concentrat a la part alta. També juguen un paper molt important les persones que porten les forques i els cordons. Vist des de fora, pot semblar que els portadors de les forques no facin res, però són fonamentals quan es fa el canvi de portant, ja que cal fer-lo sense risc per a ningú. Per fer el canvi de portant són necessàries 5 persones: el portant de la Creu, la persona que l'ha de rellevar, dues persones amb les forques i una altra que es col·loca al davant de la Creu vigilant que no es tombi endavant o endarrere. Tot plegat fa que els moments de risc es produeixin els dies que fa vent i quan es passa per les pujades i les baixades, que a Sant Pol són moltes. En aquesta darrera situació és quan els cordonistes tenen un paper molt important, fent contrapès quan la Creu es desplaça. La traça del portant és igualment important: quan s'encara una pujada, cal tombar una mica la Creu endavant, i al contrari en les baixades. El recorregut s'inicia a l'església de Sant Jaume i segueix pels carrers Consolat de Mar, Nou, Sant Pau, el Cau, Tobella, Manzanillo, Abat Deàs i de tornada a l'església.

A més de la Creu del Sant Crist, els Portants també treuen la Creu dels Improperis, amb la qual s'obre la Processó. Es tracta d'una creu carregada d'objectes simbòlics que fan referència a la passió de Jesús. S'explica que aquest tipus de creus anaven dirigides a gent senzilla que no sabia llegir ni escriure, però que sí que coneixia el missatge dels evangelis. Durant el Via Crucis els Portants la porten vestits amb roba de carrer, mentre que a la processó de la nit es vesteixen amb túnica negra i un caputxó que els cobreix la cara.

Via Crucis amb la Creu dels Improperis (2015)

Una tradició amb més de 250 anys d'història

Malgrat que els Portants del Sant Crist de Sant Pol celebren enguany el seu centenari, es conserven documents que demostren que la tradició de portar la Creu en processó es remunta a molt abans. Els primers vestigis documentats trobats daten de l'any 1770. Es tracta de documents procedents de fonts religioses, que es conserven a l'Archivo Histórico Nacional del Ministeri de Cultura, en els quals es detallava la missió de cada confraria i quines despeses anaven a càrrec seu. En el cas de Sant Pol s'hi podia llegir el següent:

“Administración baxo el titulo del Sto Christo, con la mera aprobación del Parroco. Celebra al año una fiesta en el dia tres de maio, dando a los prebiteros por su distribución onze reales y doze dineros, por la cera de otra fiesta, gasta cinco reales.”

“Por los gastos de la procession del Jueves Santo cinquenta reales, por la cera de entre año en el altar de ntra Sta Imagen catorze reales y doze dineros; y por el Azufre de la lámpara catorze reales ...”

També la premsa de finals del segle XIX se'n feia ressò. La publicació *El Sanpolech*, feia referència, el març de 1894, als actes de la Setmana Santa d'aquell any i recollia que:

“A la tarde del Divendres se feu la professó del Via-crucis, desde'l temple parroquial fins á la Capella de S. Pau; sens que fes desistir de son propòsit, als joves portadors de Sant Cristo, ni als demás fiels concurrents, lo fort y molest vent que alashores regnaba.”

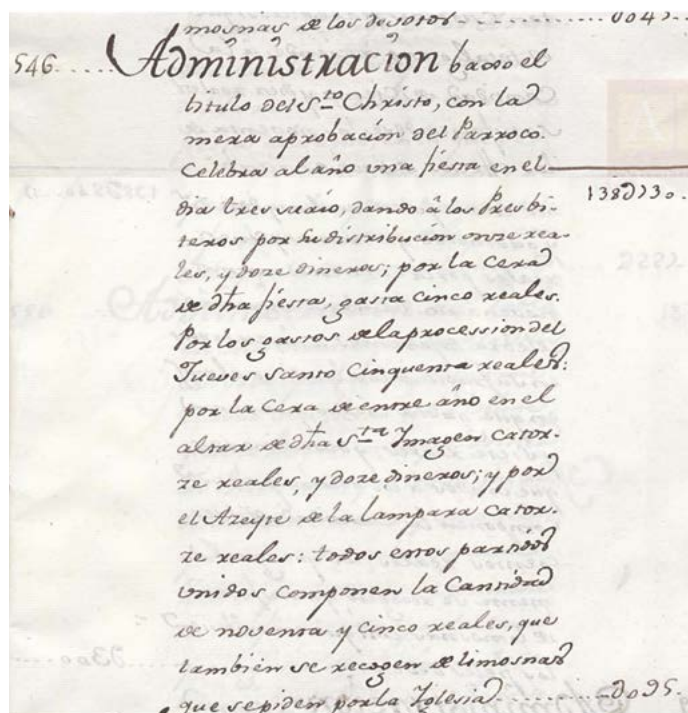
Una altra publicació d'àmbit comarcal, *La Costa de Llevant*, se'n feia ressò també fa 130 anys. L'abril del 1894 parlava dels actes de Setmana Santa i concretava quins havien estat els portants del Sant Crist durant les processons:

“Las professons, axís la del Dijous al vespre com la del Divendres á la tarde, foren molt lluhidas y concorregudas.”

Los portants del Sant Crist en la professó del Dijous foren los joves D. Francisco Roca y Dot, D. Jaume Serra, D. Joan Furest, D. Eduard Estol y D. Artur Vivas y Serra.

Los que'l portaren en la professó del Divendres foren D. Emili Fontrodona, D. Francisco Roca, D. Joseph Roca y Talar, D. Salvador Torrent y D. Joseph Vilá.”

De fet, aquesta tradició també ha passat per moments d'incertesa. No només ens referim a l'aturada forçada que es va haver de fer durant els anys 2020 i 2021 a causa de la pandèmia de la Covid, sinó també als successos que van tenir lloc durant la Guerra Civil espanyola. En un d'aquests episodis, l'altar i la imatge de Crist a la Creu van ser cremats pel bàndol republicà.

Estado de las cofradías, hermandades y congregaciones correspondientes a Gerona (1770)

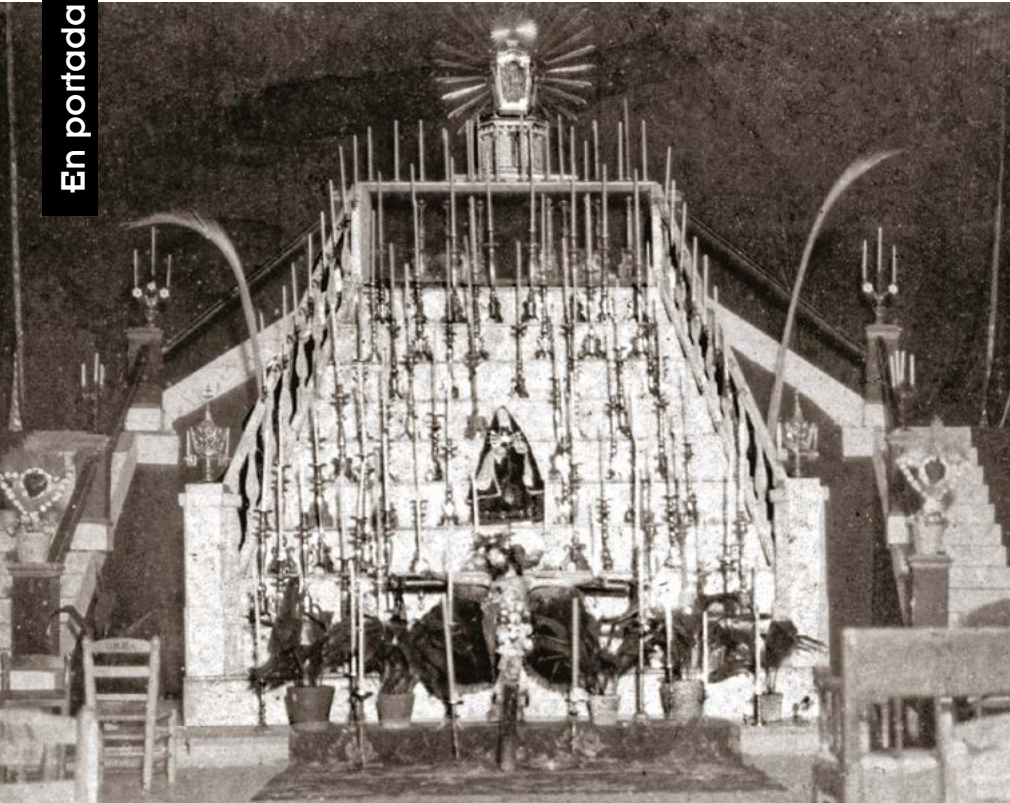

El Sanpolech (1894)

Las professons, axís la del Dijous al vespre com la del Divendres á la tarde, foren molt lluhidas y concorregudas.
Los portants del Sant Crist en la professó del Dijous foren los joves D. Francisco Roca y Dot, D. Jaume Serra, D. Joan Furest, D. Eduard Estol y D. Artur Vivas y Serra.
Los que'l portaren en la professó del Divendres foren D. Emili Fontrodona, D. Francisco Roca, D. Joseph Roca y Talar, D. Salvador Torrent y D. Joseph Vilá.

La Costa de Llevant (1894)

Imatge del 1930 que mostra l'altar amb la Dolorosa i la imatge de Crist, cremat al 1936

La Creu i el Sant Crist també van ser cremats durant la Guerra Civil (1936)

Via Crucis del Dijous Sant a la confluència del carrer Abat Deàs amb el carrer Manzanillo, anteriorment Calvo Sotelo (1964)

Processó passant
pels 4 cantons (1965)

Cal estar en forma i tenir equilibri per portar la creu amb el Sant Crist, ja que té el pes concentrat a la part alta. També juguen un paper molt important les persones que porten les forques i els cordons

Processó pel carrer Manzanillo (1998)

Imposició de la medalla als Portants del Sant Crist, Hotel Gran Sol (2003)

El relleu generacional

Un dels aspectes que, a priori, podria posar en perill el futur de la Germandat és el relleu generacional, atès que la devoció religiosa està anant a la baixa entre les noves generacions. Malgrat això, el relleu entre els Portants de Sant Pol gaudeix de bona salut en l'actualitat, si bé és cert que la mitjana d'edat tendeix a ser elevada. El membre de més edat és Joan Sauleda Fàbregas, amb 93 anys, mentre que el més jove és Enric Xaubet, de tant sols 18 anys. A més, hi ha dos Germans més que ronden la vintena.

Antoni Buch, que fa 30 anys que presideix la Germandat, explica que el relleu generacional es produeix, en la majoria dels casos, per tradició familiar. Hi ha membres que en formen part des de fa 4 generacions o més. I si bé fa anys hi havia pugna per poder esdevenir Portants, en l'actualitat hi ha molts membres que per edat i condicions físiques ja no poden actuar com a tal.

En aquets sentit, val a dir que la Confraria també ha portat a terme reconeixements als Portants més antics, com en la celebració que va tenir lloc l'any 2003 amb el lliurament d'una medalla commemorativa als qui havien estat Portants durant més de 25 anys.

Mossèn Salvador Batalla va fer la benedicció dels uniformes dels Portants (1995)

El relleu generacional es produeix, en la majoria dels casos, per tradició familiar. Hi ha membres que en formen part des de fa 4 generacions o més.

Bibliografia

- ☛ *Estado de las cofradías, hermandades y congregaciones correspondientes a Gerona* (Archivo Histórico Nacional)
- ☛ *El Santpolench* (núm. 51) març 1894
- ☛ *La Costa de Llevant* (núm. 7) 1 d'abril 1894
- ☛ **Fotografies:** Arxiu Ajuntament de Sant Pol de Mar, Arxiu Pere Sauleda

Altars de Corpus i La Dolorosa, altres tradicions lligades a la Processó de Setmana Santa

Sant Pol també ha viscut altres tradicions vinculades a la Setmana Santa, si bé algunes d'elles ja s'han perdut. Una d'elles eren les catifes de flors de Corpus, que es feien a diversos punts de la vila, amb les del carrer Tobella com a més llüides. Tradicionalment anaven a càrrec de les famílies dels infants que feien la comunió solemne, però després va agafar-ne el relleu la Confraria dels Portants del Sant Crist. Actualment les catifes ja no es fan, però sí que encara es mantenen alguns altars de la dotzena que hi havia hagut, com ara els dels quatre cantons, Can Pera, al Cau, Can Vinagreta, Can Vila, Can Roca, Can Torrus, Can Sauleda, o Can Joan Tió. Es tractava d'una imatge davant de la qual es resava una oració amb la custòdia que portava el mossèn.

La tradició que sí que es manté, també lligada a Setmana Santa, és treure la imatge de La Dolorosa durant la Processó del Divendres Sant. En tot cas, d'aquesta imatge se'n ocupa una confraria a banda de la dels Portants del Sant Crist.

Imatge de La Dolorosa, tancant la Processó (2024)

Portants de cor

Dr. Ferran Roig

Enginyer de propulsió

El racó de les sabates era un racó captivador. No parlo pas d'aquell primer prestatge on hi atapeïem les sabates de cada dia allò era ben ordinari. No: parlo de les lleixes més altes, i encara més de les capses que s'enfilaven a banda i banda fins al sostre. Havent berenat, solíem arregar a la babalà qualsevol llençol virolat i vell com a disfressa, i a correu ens aplegàvem al racó de les sabates. Llavors començava el ritu.

En Jordi, que era llargarut, estirava una capsa de la pila i l'obria davant de les nostres boques badades. Hi podia trobar de tot: sabates de taló de quan la mare era jove, esclòps ves a saber de quina rebesàvia, botes de futbol atrotinades que devien haver fet molts gols

Com més estrofolari era el calçat, més esqueia a la disfressa. Després d'en Jordi em tocava a mi. Triava una capsa tot xiuxieujant a sota veu una pregària: que em consecava l'enveja si l'obria i només en treia unes sabatilles foradades! La Cristina i en Nicolau acabaven la ronda. Abillats així com quatre pidolaires desllorigats, sortíem a fer nos la guerra, els uns pels sarraïns, els altres pels cristians.

Un dia vaig obrir una capsa sota l'esguard atent dels meus germans. «Oh!» vàrem fer tots. Era un parell d'espardenyes blanques, lluent, hom diria fetes de claror de tant que enlluernaven. Me les vaig calçar amb parsimònia. No eren pas més divertides que les vambes desaparellades que havia pescat en Jordi, ni feien tanta patxoca com els mocassins de vellut que duïa la Cristina, ni feien soroll, ni abrigaven gaire. Tanmateix, aquella claror de què eren fetes em va quedar ben gravada a la memòria.

Per això vaig cridar esverat «les espardenyes blanques!» un divendres que el pare les havia escampat sobre la taula del menjador. Era Divendres Sant.

«Sí» em va dir. «I vet aquí la vesta i la medalla.» Va treure d'una bossa una túnica negra i una medalla grossa, ben bé d'una polzada.

Tant me'n feia d'allò. Jo només tenia ulls per les espardenyes. «Te les posaràs?» vaig demanar-li.

«Sí.» I se les va calçar. «Soc portant del Sant Crist i em vesteixo per la processó.» Jo seguia embadalit. «Que en vols per tu?» va demanar. Vaig dir sí amb el cap. «Un dia te'n compraré.»

«Com aquestes?»

«Exactament iguals.»

La mare acabava de baixar. S'havia empolainat i feia molt de goig. El pare se la va mirar ple de tendresa. Ella em va fer un petó i em va dir «són les espardenyes dels portants. Que voldràs ésser portant del Sant Crist?»

Vaig tornar a dir sí amb el cap. I vaig afegir «com és que són blanques?»

«Perquè representen el cor: un cor que ha d'ésser tou per portar bé la creu i pur per servir de debò.»

No cal dir que no vaig entendre-hi res de res. Ara, però, que soc més gran, que he esdevingut portant del Sant Crist i que llueixo espardenyes blanques cada Divendres Sant, membre aquelles al·legories de la mare. I rumio, entre miserere i miserere, que els portants, amb llurs espardenyes de claror, encoratgen tothom a ésser portant de cor pur i de cor tou.

LA GERTRUDIS ARROSSER O L'ÀVIA TUIETES

Als 90 anys de l'aparició de *L'àvia Tuietes*, relat publicat pel Doctor Furest l'any 1934, ens preguntem qui va ser la Gertrudis Arrosser i intentem reconstruir la seva vida a partir del text i de les dades que conservem a l'Arxiu Municipal.

Cristina Bosch i Prat

Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar

Gertrudis Arrosser Alsina

Dins la producció literària de Modest Furest, una de les obres més desconegudes és, segurament, *L'Àvia Tuietes*, presentada per l'autor com a novel·leta històrica de folklore marítim. Escrita als seus 82 anys, quan feia temps que estava retirat i havia tornat al seu Sant Pol natal, narra alguns episodis de la vida de la seva àvia materna, Gertrudis Arrosser Alsina i del seu marit, Pau Furest Roca. Segurament aquelles històries eren les que li havien explicat a casa seva quan era un infant i Furest les va voler reproduir, en forma d'*endreça* o homenatge a la seva àvia:

A vós, Na Gertrudis Arrosser, mare del meu pare, àvia volgutíssima que en fóreu el seu àngel, portant-lo sempre pels camins del treball i amor al pròxim; els mateixos camins que el meu volgut pare va ensenyar-me a mi.

La Gertrudis, coneguda com a *Tuies* o *Tuietes*, nasqué del matrimoni entre Felip Arrosser Roura, pescador santpolenc i Gertrudis Alsina Mas, natural d'Arenys de Munt. Fou la petita de set germans, dels quals en van sobreviure tan sols tres. La tragèdia va marcar la seva vida, ja que no va arribar a conèixer el seu pare, que havia mort tan sols un mes abans del naixement de la Tuietes. La seva mare va quedar vídua als 36 anys, amb dos nens de 7 i 4 anys i amb una criatura encara per arribar al món, de manera que va créixer amb el referent d'una dona que havia aconseguit tirar endavant la família tota sola.

L'any 1815, amb 23 anys, la Gertrudis es casà amb Pau Furest Roca, patró de pesca. Un any després nasqué la primera filla del matrimoni, la Maria i al 1820 arribà la Manuela, que malauradament va morir poc després de fer els 2 anys.

A la novel·la, Modest Furest enalteix la figura del seu avi patern, que perdé la vida al mar, però que anteriorment havia aconseguit superar situacions de perill i salvar la seva tripulació del naufragi. La més destacada fou quan un fort temporal obligà la barca a dirigir-se a Blanes, port de refugi, i en Pau Furest va exhibir el seu lideratge de *brau pescador*:

Des d'aquí podeu accedir a la versió digital de *L'àvia Tuietes*, l'original del qual es conserva a l'Arxiu Municipal, gràcies a la donació que en va fer Dídac Raurell Vives

Un sol minut de dubte, i nosaltres enfonsats de repent per la maror esdevinguda. Minyons! Coratge; cor i fora, germans de sempre. Jo us portaré a Blanes amb l'ajut de Déu. (...) Quina feinada anem a tenir jovent! Però no temeu, que sortejarem feliçment aquesta remullada barreja de sal i de dolçor.

Lobra, que canvia sovint el punt de vista del narrador, conté referències constants al parentiu de l'autor amb els personatges que hi apareixen, com en el cas d'aquesta acotació:

El cronista, humilment, però amb tot el cor, crida: glòria a Blanes, salvadora del meu avi i remitgers en la matinada del 5 de novembre de 1821.

L'any 1823 nasqué el fill petit de la Tuietes i en Pau, en Pau Furest i Arrosser. Quan tenia poc més d'un any, s'esdevingué el fatídic accident que va acabar amb la vida del pare de família. Modest Furest ho explica al seu relat, amb tot tipus de detalls:

En ple mes de setembre de l'any 1824, es trobava el patró Pau Furest i Roca, avi meu, en companyia dels seus remitgers, pescant sardinals a Tossa, amb la seva barca sortida de Sant Pol en busca del pa de la família (...). El patró Furest, jove de 32 anys sabedor que a les mars de Tossa hi corrien molts i molts dofins i roasses, embarcà, desgraciadament, una arma de foc per a fer-la servir si vingués al cas contra els dofins i roasses, lladres de pesca i malfactors terribles de tot ormeig marítim.

La novel·la també té un cert caire didàctic quan explica detalls propis de la feina de mar i de les supersticions dels pescadors, o quan il·lustra al lector sobre el comportament dels dofins i les roasses, terme que a l'època es feia servir per designar un tipus de dofi més gros. Aquests animals eren molt odiats pels pescadors, ja que causaven destrosses a les xarxes i perjudicaven la pesca, de manera que era habitual dur escopeta a bord per engegar-los uns quants

Quadre de Sant Pau (1860). A l'esquerra del túnel del tren s'hi veuen les cases de la família Furest

trets i foragitar-los. Malauradament, això fou determinant per conduir al desafortunat desenllaç d'en Pau Furest:

El patró, quan veié aquella endimoniada ratxa de dofins i de roasses es dirigí cap a proa, agafà l'arma mortal i començar a engegar, tret ve, tret va, contra aquells lladregots de peix i de xarxes i, en una descàrrega final es rebentà l'arma de tan mala sort, que li rompé el munyó; i ell, al veure's ferit de tan mala manera, agafà son Ganivet, es tallà la mà penjanta i la tirà a l'aigua. Els remitgers, espantats, no atinaren a cobrir amb la seva roba el munyó tallat, sagnant, i el patró morí poc després dessagnat. Quin desconsol!

La tragèdia colpejava de nou la família de la Tuietes, que llavors tenia 32 anys. Tal com li havia passat a la seva mare, quedava vídua amb dues criatures al seu càrrec: la Maria, de 8 anys, i en Pau, que era tan sols un nadó. Malgrat la desgràcia, segons el relat, no va abandonar del tot la pesca:

(...) l'àvia Tuietes va seguir fent de dona d'un pescador. Va lliurar el govern de la barca en mans dels mateixos remitgers patronats per son cunyat, segon del seu marit, en vida.

Gràcies al padró d'habitants de 1827 sabem que vivia sola amb els seus dos fills a la "Baixa de Sant Pau" número 5,

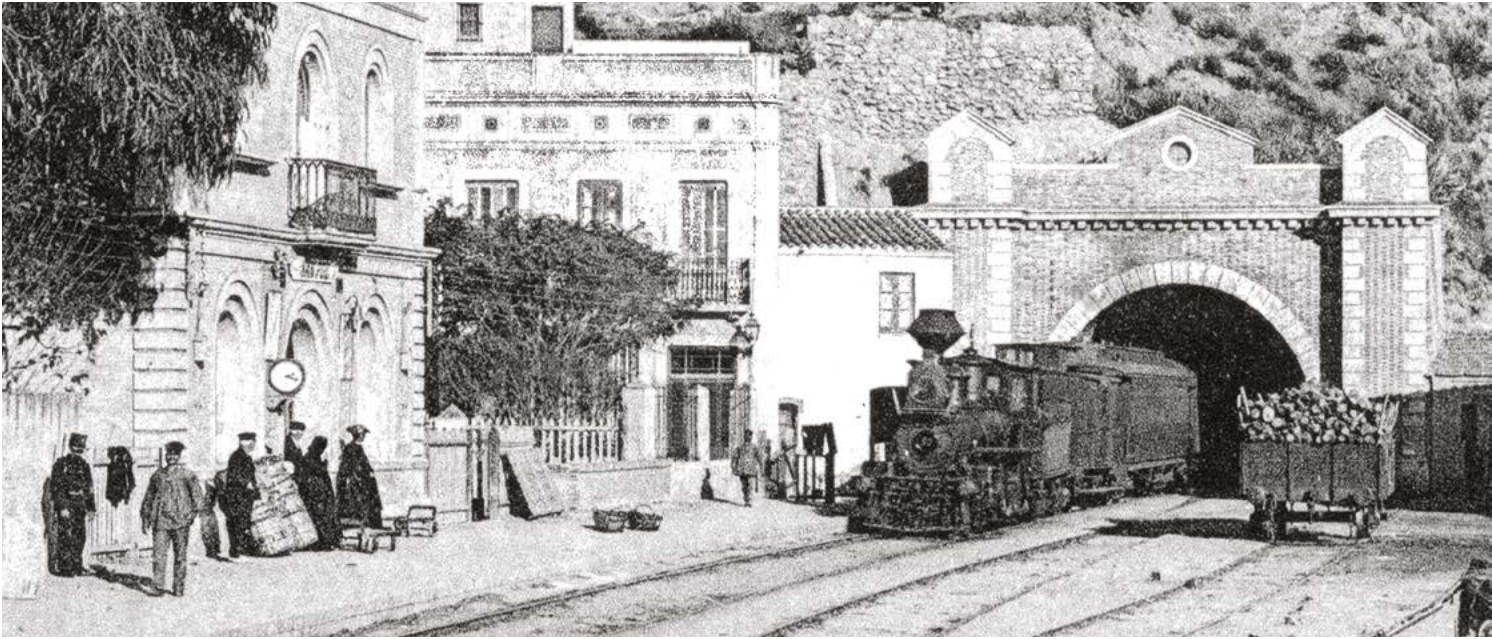
que correspon a l'actual Carrer Ferrocarril, però la novel·la ens en dona més detalls:

Sense més medis que l'esforç d'una voluntat plena de seny, dirigí llurs fills, fent estudiar el noi, en Pau, la carrera de pilot, dedicant-lo més tard a la indústria, acabant aquest per la fabricació.

I la vídua? La vídua es dedicà amb tota la seva voluntat a la fabricació de puntes de seda. La fabricació d'aqueixes puntes arribà a un grau importantíssim de prosperitat. (...) L'Àvia Tuietes, arribà a tenir unes 400 dones puntaïres. Tenia l'especialitat en l'art dels mantons. (...) Aquelles refinades puntaïres les hauríeu vist com manejaven els boxets amb les seves rústiques mans! Quines industrials tan enamorades del seu art! Quines dones portades pel simple gust de donar al mercat coses tan belles!

Efectivament trobem la Tuietes inscrita amb el cognom del seu marit, com a "Gertrudis Furest", a la *Contribució Industrial i de Comerç*, un impost estatal, que pagaven tots els establiments. Inicialment pagava per un comerç de "mercaders de robes no usades", posteriorment com a "mercader de robes i cintes" i l'any 1853 donà d'alta una "fàbrica de blondes". Així doncs, no es va limitar a sobreviure, sinó que va esdevenir una autèntica emprenedora, que donava feina a un grapat de dones:

Però és el cas que l'àvia Tuietes tenia dues classes de puntaïres. Unes que treballaven la seda negra i altres seda blanca; (...) Com feia aquest comerç, tan vast, l'àvia Tuietes?... A peu, anant de Mataró a Blanes. A peu sempre, aquella ànima enamorada del servir al públic nombrós de dones que necessitaven feina per a donar pa als seus fillets.

Estació de tren (1900 aprox). S'hi veuen les cases del Carrer Ferrocarril on van viure la Tuietes i els seus fills

Contribucion Industrial y de Comercio

Provincia de Barcelona

Pueblo de San P. de M. Supoblacion esta. de 175. vecinos Con arreglo al Censo Electoral

Natural o extrajero general formado por lo Ayuntamiento, Con arreglo con la Comision nombrada por V. M. Ayuntamiento para la Industria y Comercio que debe regirse con el 1º Julio 1846. y Comis. en 30 Junio 1847. Con las Categorias que marcan las orden. esta. Administracion de Contribuciones y Dintad de la D.ª. Prof.ª en 23 Julio 1846. junto con las tarifas aprobadas en la Ley de 27 Mayo 1845.

N.º	Clase de Comercio	Nombre de los Contribuyentes.	Clase de industria, arte, profesion o Comercio	Cuentas que se han por en el año real.				Total General
				Por el tanto que se paga por el año	Por el tanto que se paga por el año	Por el tanto que se paga por el año	Por el tanto que se paga por el año	
1	A	Rita Camps	Sablon de seda	142	142	142	142	142
2	A	Rita Camps	Sablon de seda	30	30	30	30	30
3	A	Rita Camps	Sablon de seda	80	80	80	80	80
4	A	Rita Camps	Sablon de seda	80	80	80	80	80
5	A	Rita Camps	Sablon de seda	80	80	80	80	80
6	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
7	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
8	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
9	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
10	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
11	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
12	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
13	A	Rita Camps	Sablon de seda	36	36	36	36	36
14	A	Rita Camps	Sablon de seda	18	18	18	18	18
15	A	Rita Camps	Sablon de seda	18	18	18	18	18
16	A	Rita Camps	Sablon de seda	18	18	18	18	18
17	A	Rita Camps	Sablon de seda	18	18	18	18	18
18	A	Rita Camps	Sablon de seda	18	18	18	18	18
19	A	Rita Camps	Sablon de seda	18	18	18	18	18
				868	868	868	868	868
20	A	Rita Camps	Sablon de seda	24	24	24	24	24
21	A	Rita Camps	Sablon de seda	8	8	8	8	8
				32	32	32	32	32
				900	900	900	900	900

Resumen

Compuesta de 24 tarifas en 12 de Julio 1846

San P. de M. 23 Julio 1846

Podria ser que aquesta prosperitat de la Tuietes despertés les suspicàcies d'alguns veïns del poble. A través de la documentació del jutjat de Pau, coneixem que l'any 1840 la Gertrudis Arrosser va ser demandada per un tal Quirico Camdesuñer, que li reclamava un préstec de 80 duros que havia fet a en Pau Furest Roca l'any 1816. Crida l'atenció que la demanda arri-

Padró de contribució Industrial (1846), el més antic que conservem a l'Arxiu Municipal

bés 24 anys després del suposat préstec, quan feia ja 16 anys de la mort del marit de la Gertrudis. No ho podem afirmar, però si que podem sospitar que fou precisament aquesta prosperitat de la Tuietes en el negoci de les puntes el que portà al tal Camdesuñer a reclamar-li els diners tants anys després.

Una altra font fiscal és l'*Amirallament*, un document que recull la riquesa urbana i rústica dels contribuents. El 1851 la "Gertrudis Furest" era propietària de tres cases a la llavors "Baixa de Sant Pau", actual Carrer Ferrocarril. A més, posseïa una vinya anomenada "Mas Fané", que conreava ella mateixa, i 5 terrenys més.

Al relat, Furest pràcticament santifica la figura de la seva àvia, a qui atribueix totes les virtuts d'una vida exemplar: en cas de temporal era la primera de presentar-se a la platja, encoratjant a tothom, feia caritat als captaires i, en definitiva, és presentada com un model de mare i ciutadana. La novel·la té un fort component moralitzador, que respon al tarannà conservador del seu autor. Cal tenir present que es va escriure tres anys després de la proclamació de la República i que Furest, religiós com era, no estava d'acord amb les mesures anticlericals que s'estaven duent a terme al país i al poble. Definia com a "càstigs divins", les intoleràncies i actituds de menyspreu envers les creences catòliques i va intervenir per defensar que no calia treure les imatges de Crist de les escoles privades. En aquest context, el relat inclou referències constants a la religiositat i la fe, com quan posa en boca del seu avi patern aquestes paraules:

Jo, al mirar dins la mar aquella portentosa llàntia argentina penjada del firmament, la lluna, abaixo el cap i dic: qui pot haver executat aqueixa llàntia de tanta formosura, de tanta utilitat per tots i en particular per la gent de mar?... Sols un Déu creador de l'Univers.

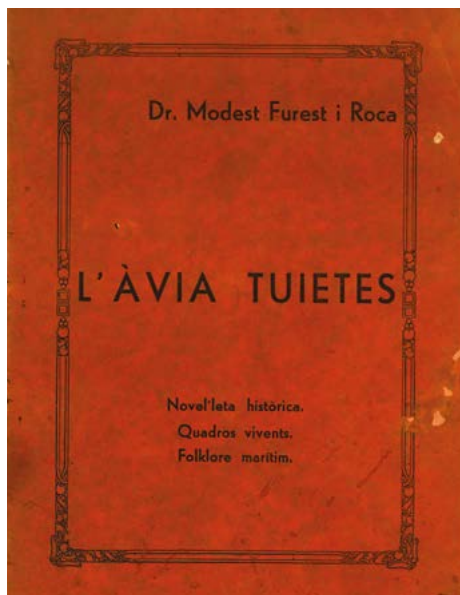
De nou, quan en Pau Furest explica que la seva barca és salvada per la gent de Blanes diu:

Tot semblava que ens cridés, prou! Més la barca per àngels portada, responia. A salvament segur. I nosaltres fets ja uns sers quasi inconscients marxàvem sols guiats per nostra fe i enmig d'aqueix estat eixien de nosaltres aquestes paraules: (...) Llamp de Déu, no ens volgueu tant de mal! (...) Tenim qui ens guarda i us quedareu la vostra infernal ràbia. (...) Verge Maria, quins treballs passàrem!

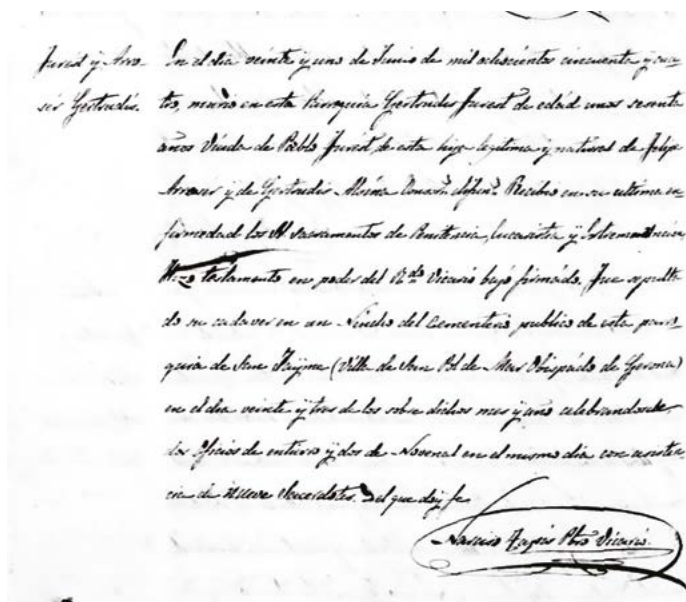
La novel·la també conté un capítol en què la Tuietes somia que un àngel de la guarda vetlla de nit els seus fillets i li diu:

Tuies; en les tempestres de la vida sigues coratjosa de cara a Déu i sempre i així lluitant, seràs per Déu auxiliada.

Als registres parroquials es conserva l'acta de defunció de la Gertrudis, que va morir quan el seu nét Modest Furest tenia poc més de 2 anys. Malgrat que sembla difícil, al relat ell assegura:

Portada de *L'Àvia Tuietes* (1934)

Registre de defunció de Gertrudis Furest i Arrosser (1854)

Tinc un record inesborrable del seu traspàs final que fou el 21 de juny de 1854. Vàreig ésser cridat per ella en son llit de mort i em digué aquestes paraules: Modest, nét estimat... meu... vaig... al... cel, on... vos... hi... espero... a...tots...

El poble de Sant Pol de Mar, plorà llarg temps la pèrdua d'una dona tan santpolenca, tan cristiana; tan dolça i bona per a tots i d'una manera remarcable per aquest seu nét.

Bibliografia

- Furest Roca, Modest (1934). *L'Àvia Tuietes*. Blanes
- Pomés, J. (2003). *Modest Furest (1852-1939): Una vida entregada al poder curatiu de l'aigua, l'aire i la llum*. Grup Vichy Catalan

Fonts documentals

- Arxiu Municipal de Sant Pol de Mar
- Arxius Parroquials de Sant Pol de Mar
- Imatges**
- Arxiu Pere Sauleda

PEREJAUME: “EL NOSTRE POBLE HA ESTAT GASIU AMB COROMINES”

Pere Jaume Borrell i Guinart, més conegut com a Perejaume (Sant Pol de Mar, 1957) és un artista i poeta llicenciat en història de l'art per la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona, reconegut internacionalment i que ha rebut diverses distincions en el decurs de la seva trajectòria, com ara el Premi Nacional d'Arts Visuals (2005), el Premi Nacional d'Arts Plàstiques (2006), el Premi Ciutat de Barcelona de literatura en llengua catalana (2011), el Premi Lletra d'Or (2012), o el Premi de la Crítica de poesia catalana (2012). I ara, aquest abril de 2024, serà investit doctor *honoris causa* per la Universitat de Vic en reconeixement a la seva trajectòria artística i el seu compromís amb la cultura catalana, la llengua i el territori.

Ésser investit honoris causa suposa la cirereta del pastís a la seva trajectòria professional?

No hi ha pastís ni cirera! Hi ha un punt de paradoxa, perquè jo mai vaig anar a recollir el títol d'Història de l'Art perquè considerava que no me'l mereixia o que no havia aprofitat prou el temps. De tant en tant m'arribava alguna carta recordant que el tenia pendent de recollir i ara resulta que m'arribarà el títol per una altra banda! El que sí m'il·lusiona és que aquest reconeixement ve de la Universitat de Vic, que la va fundar Ricard Torrents, sempre de braç amb el gran poeta Segimon Serrallonga, tots dos desapareguts i molt estimats. Per tant, serà una festa retrobar-nos d'alguna mena de manera.

De Vic també era Jacint Verdguer, un altre autor que aprecies molt.

Justament Segimon Serrallonga i Ricard Torrents són dues persones que em van donar molt d'espai i vida perquè van publicar obres sobre Verdguer des d'un enfocament fins llavors inèdit. Jacint Verdguer és l'escriptor que ha tingut més revisions possibles. Sembla que tingui una metxa a punt per a que cada generació pugui encendre un nou enfocament de la seva obra.

Sempre ha posat en valor l'obra de Joan Coromines i el seu diccionari etimològic, amb el recull de molta terminologia pròpia de Sant Pol.

El nostre poble ha estat gasiu amb Coromines. Les relacions amb la Fundació Coromines no han rajat bé. Em sap greu perquè el vaig conèixer i sé que apreciava Sant Pol i la seva gent, especialment el Dr. Tió. No s'ha sabut donar a conèixer el seu lluminós llegat. Tenim un recurs desaprofitat, és com tenir un camp i deixar-lo erm durant anys i anys. I el més trist és que en part ja ha passat el moment. Sort n'hi ha hagut d'en Ferrer i en Pujades, que no han parat de feinejar amb l'edició de l'obra del mestre.

Però el cert és que vostè mateix també ha contribuït a engrandir la riquesa de la llengua catalana amb tot un catàleg de neologismes que Ramon Sargatal ha recopilat en el llibre "Perejàumiques. Un vocabulari" És conscient de la seva pròpia gesta en el camp de l'escriptura?

Un dia en Ramon em va trucar a la porta per deixar-me el seu treball i explicar-me que el volia portar a les escoles. Quan el vaig llegir li vaig dir que era una meravella, una feina generosa i sàvia, i que valia la pena que el publicués.

Pintura, fotografia, escultura, instal·lació, teatre i literatura... amb quin suport se sent més còmode?

Amb tot allò que embolcalla la paraula i la imatge. Amb la sensibilitat, la sensualitat i el pensament. Potser hauria hagut d'aprofundir més en un sol camp, però els artistes de la meua generació hem estat una mica indefinits.

Què en queda del Sant Pol de fort lligam amb la pesca i el mar?

El mar.

Una vegada va dir que "Sant Pol comet, més tard, els errors dels pobles veïns".

És cert! I encara és així. Quan Sant Cebrià va posar les lletres del nom del poble a l'entrada ho vaig trobar malaltís, lleig, folklòric i redundant. Quin sentit té monumentalitzar el nom d'un poble? Que no hi ha ja l'indicador de la carretera?... I ara hem fet el mateix a Sant Pol, i no a l'entrada sinó al cor del poble i amb el doble de mida i de gruix! El nom així com a eslògan converteix el poble en un producte i no és això. Un poble és una cosa molt més viva i seriosa. Només una certa discreció fa digna la vida en el món.

En una societat que ha sucumbit a la globalització, encara defensa que tots som "ultralocals"?

En un viatge recent a Niça vaig observar una fotografia d'uns 100 anys enrere on s'hi veia un carrer atapeït de gent ben diversa i vaig pensar que actualment la població del món s'ha multiplicat per quatre, però la genuïnitat s'ha dividit per vuit. Hi ha molt més humans, però molt més iguals. El nombre no crea la diversitat. La genuïnitat només apareix quan un humà té una relació directa amb el seu medi.

Les noves generacions i la seva addicció a les pantalles i als continguts d'alta volatilitat són un retrocés per a la cultura?

Espero que hi hagi una reacció per part de tots, perquè el món està en una situació molt difícil. I no crec que la salvació vingui de la tecnologia, ni d'escapar-nos a Mart. Tenim el paradís als peus.

Té fama de ser despistat... quants cops s'ha perdut per la Vallalta o el seu estimat Montnegre?

Sí que ho soc... Però si em perdo, és a voluntat. Procuo endinsar-me, sense mapa, pels boscos i fondalades, emboscats per evitar trobar els punts fàcils de referència que ens donen els cims. I procurant de no llegir rètols ni indicacions. Tot n'és ple, en això el país sembla un parvulari.

Josep Gol va ser un gran col·laborador seu, a més d'amic. Va ser una pèrdua massa prematura, a banda de dolorosa?

I tant!. Recordo que el vaig conèixer durant la celebració d'un dels primers carnavales a Sant Pol i vam començar a treballar plegats quan em calia testimoniar fotogràficament les accions o intervencions que jo feia en llocs recòndits dels Pirineus o per la costa. El vaig fer voltar i carregar per tot arreu! Ens tocava suar de valent, cosa que et feia sentir encara més satisfet del resultat final.

EL CLUB DE PETANCA CELEBRA MIG SEGLE EN MOLT BONA FORMA

Aquest 2024 es compleixen 50 anys de la fundació del Club Petanca Sant Pol, una entitat que va sorgir el 1974 per part d'un grup d'amics que van començar a jugar al costat de la riera i que va anar creixent fins a arribar al que és avui: un club amb 12 pistes de joc i prop de 170 socis que combina la part esportiva amb la part social.

A Tot Drap
Agrupació Escolta el Nus
Amics de les Arts
Ampa Escola Sant Pau
Ampa Institut Sant Pol-La Vallalta
Associació Fira Alternativa
At. Club Sant Pol
Centre Cultural i d'esbarjo
Cineclub Akira
Club Bàsquet Sant Pol 07
Club Nautic Sant Pol de Mar
Club Petanca Sant Pol
Club Petanca Santpolenc-Maresme
Club Tennis La Riera
Club Tennis Sant Pol
Colla de Geganterers
Col·lectiu Feminista de Sant Pol
Comissió de Reis
Crisol
Esbart Dansaire
Grup L'Hotel
La Infernal de la Vallalta
Penya Melons
Penya Xíndries
Unió d'Establiments i Serveis
Volades Santpolenques
Vòlei Sant Pol

El Club de Petanca Sant Pol té els seus inicis l'any 1974, si bé no va esdevenir un club federat fins al 1983. El seu president durant els darrers 31 anys, Josep M. Gallego, explica que es tracta d'una entitat amb molta lluita al darrere, i feina feta per part dels seus socis per anar ampliant les instal·lacions i fer-la créixer fins al que és avui.

Així, a les dues pistes inicials que van començar tenint al 1992 a l'actual ubicació del parc del costat del

pavelló, li van seguir el tancament perimetral de l'espai que es va fer el 1994 amb l'esforç col·lectiu i l'ajuda de moltes persones desinteressades i l'ampliació a 4 pistes. Més endavant va venir la construcció dels bancs, taula i la caseta d'obra, i el local social de l'entitat, fins aconseguir arribar a les 12 pistes actuals de joc.

En aquest creixement de l'entitat, Gallego agraeix les gestions i el suport que sempre va mostrar el llavors regidor Joan Xumetra.

El Club Petanca va arribar a fregar els 200 socis abans de la pandèmia i actualment estan al voltant dels 170". Hi ha dos tipus de socis: el soci jugador i el soci col·laborador que, si bé no practica l'esport de manera activa, sí que li permet participar amb avantatges a totes les activitats socials que organitza el club. De fet, la part social és una part molt important de la seva activitat, amb la calçotada o la sardinada populars com a principals exemples, amb les quals apleguen més de 200 persones. En aquest sentit, les activitats del club estan obertes a totes les persones que hi vulguin participar, siguin o no sòcies de l'entitat.

A nivell esportiu, actualment disposa de 4 equips federats, 3 masculins –un d'ells a Divisió d'Honor– i un de femení. De fet, el Club de Petanca Sant Pol es troba entre els 8 millors clubs de Catalunya i ha arribat a comptar amb jugadors procedents de Lleida i Saragossa. Actualment competeixen

a la lliga federada, la lliga del Consell Comarcal i la lliga del Montseny.

Es tracta d'un esport en què no hi ha límit d'edat per competir. Tot i tenir la mala fama de ser un esport de gent gran, el cert és que hi ha molta gent jove que el practica i té la característica que joves i grans competeixen junts.

La lliga regular es disputa del setembre al febrer i seguidament les fases prèvies per classificar-se als campionats d'Espanya. Sant Pol ha competit arreu d'Espanya, al Marroc, França i, fins i tot, a Tunísia.

Entre els molts èxits aconseguits, el més recent és de les jugadores Estefanía Jiménez Fernández i Mari Álvarez, que han quedat classificades com segona i sisena al Campionat de Catalunya Individual d'aquest 2024. Jiménez, a més, ha estat seleccionada per la Federació Espanyola per anar a competir a França.

Les participants al Campionat d'Espanya de dupletes, celebrat a Isla Cristina el 2021, acompanyades del president de l'entitat

Les dues primeres pistes del club (1994)

Estefanía Jiménez (esquerra) competirà enguany amb la selecció espanyola

Construcció de la tanca del camp de petanca (1994)

Calçotada popular (2024)

JÚLIA VIDAL: “ALGUN DIA M'AGRADARIA PODER OBRIR EL MEU PROPI RESTAURANT A SANT POL”

Júlia Vidal Reus (Sant Pol de Mar, 2003) és la jove xef que amb tan sols 20 anys ha guanyat el premi a la Millor Presentació i el premi a la Imaginació i la Creativitat en la 36a edició del Concurs de Cuina Jove de Catalunya, celebrat el passat 5 de març a l'Escola Universitària d'Hoteleria i Turisme de Sant Pol (EUHT StPol).

“Bacallà a la catalana amb caviar del Maresme”
va ser el plat que va presentar a concurs

Vidal va rebre el guardó a la Millor Presentació de mans de l'alcaldeessa de Sant Pol, Montserrat Garrido

Vidal (esquerra) amb la resta de guanyadores del concurs i el president del jurat, el xef Albert Sasstrenger

Explicació de l'elaboració del seu plat al president del jurat

En quin moment vas decidir que volies estudiar cuina?

Inicialment volia estudiar psicologia però no vaig poder entrar al cicle formatiu previ i no sabia ben bé cap a on en caminar-me. Vaig intentar fer el batxillerat, però va ser un temps perdut fins que va arribar la Covid, que per a mi va ser la salvació per deixar el batxillerat i tenir uns mesos per pensar cap on orientar-me. Llavors vaig fer un curs a Pineda en què, entre d'altres coses, s'estudiava cuina i em va agradar. Així que vaig voler aprofundir més en la cuina i com que sempre havia sentit a parlar de l'escola universitària de cuina de Sant Pol i la tenia al meu poble, doncs m'hi vaig apuntar. D'alguna manera era el lloc on estava destinada a anar.

És a dir que els estudis més tradicionals no t'encaixaven...

Jo no sóc d'estudiar, sóc de coses més pràctiques. I què millor que la cuina, on necessites unes bases teòriques i tècniques per portar-ho a la pràctica.

Però als estudis de cuina també hi ha molta part teòrica?

La gent es pensa que només estaràs a la cuina, però hi ha molta teoria per estudiar. A més, es treballen totes les fases implicades, des de les tasques més bàsiques fins a la part més teòrica i complicada per a executar plats de gran complexitat.

A casa cuinaves?

De petita sempre m'havia agradat es-

tar per la cuina i ajudar a la meua iaia a fer pastissos. Va ser la meua primera mestra.

Què ha suposat guanyar aquest premi per a tu? És el primer que aconseguixes?

Mai m'havia presentat a cap concurs de cuina i m'hi vaig presentar de manera una mica improvisada. Però el fet d'haver guanyat aquests dos premis ha fet que guanyi més confiança, perquè sempre m'he sentit insegura i aquest reconeixement i les paraules que em va dirigir el jurat m'han donat molta seguretat.

Què és el que més t'ha sorprès del que has après fins ara?

Crec que seria el nivell d'estrès que es pot arribar a viure dins d'una cuina per anar resolent tots els contratemps que et van sorgint sobre la marxa, com per exemple haver d'adaptar plats per a persones amb al·lèrgens, o un ingredient que no t'arriba a temps i has de trobar una alternativa immediata. Molta gent es pensa que quan va al restaurant només cal demanar i el plat surt al moment, però no és així: hi ha molta pressió i treball previ abans que el plat arribi a la taula del comensal. Ara bé, també he de confessar que m'agrada sentir aquesta pressió.

Tens algun referent en el món de la gastronomia?

No gaires... Potser la Carme Ruscalleda, perquè de petita havia pogut visitar

la seva cuina en una sortida amb l'escola, i per tot el què ha aconseguit partint des de zero.

Estudiant a l'EUTH StPol sí que he pogut fer estada al restaurant Bo.TiC (2 estrelles Michelin) del xef Albert Sasstrenger i aprens molt en situacions de feina reals.

El plantejges obrir el teu propi restaurant?

Sí que m'agradaria... però llavors has de fixar les teves prioritats. Has de tenir molt clar que això implica invertir tot el teu temps i molt diners. La idea és poder anar a treballar a diferents cuines per anar guanyant experiència i veure diferents models de treball i, si les condicions es donen, algun dia m'agradaria poder obrir el meu propi restaurant aquí a Sant Pol.

Quina és, per ara, la teua especialitat?

Els peixos. És una especialitat en què encara he d'aprendre molt, però és la que més m'agrada.

De fet, el premi al Concurs de Cuina Jove el vas aconseguir amb un plat de peix, oi?

Sí, vaig presentar el plat "Bacallà a la catalana amb caviar del Maresme". És un plat que em recorda a la meua infància, dels que em preparava la iaia, que té a veure amb el temps de Quaresma i elaborat amb producte fresc, com el bacallà, i de proximitat, com els pèsols de la nostra comarca.

SANT POL ESTRENA EL DOCUMENTAL 'DONES DE LA MAR, DONES EN TERRA'

El Centre Cultural i d'Esbarjo va acollir el passat 8 de març, coincidint amb la commemoració del Dia Internacional de les Dones, l'estrena del documental *Dones de la mar, dones en terra*, que recull el testimoni de la darrera generació de dones del Sant Pol pescador. Es tracta d'un treball que s'ha anat cuinant a foc lent en els darrer cinc anys, obra d'Eduard Costa i Sònia Armengol.

Com sorgeix la idea de fer aquest documental?

EC: Un dia d'estiu vaig sortir al balcó de casa i vaig veure el fotograma de tot un grup de dones banyant-se a la platja. I de seguida vaig trucar a la Sònia i li vaig dir que havíem de fer un documental. Però el més fort és que ella em va dir que sí!

SA: Vaig baixar amb la càmera i el què ens vam trobar va ser espectacular. Ja sabia que hi havia un grup de dones que es posaven cada dia a la platja de les Barques, al costat de la línia de vida i que es banyaven, però no m'havia aturat a observar-les a fons. I gravant-les vam veure l'esperit d'infant que mantenien tot i ser dones grans.

Les protagonistes són la Milagros, l'Antònia, la Pepeta, la Manuela, la Montserrat, la Núria, la Conxita i la Carme. En quin moment intuïu la història que hi al darrera d'aquestes dones?

SA: El punt de partida va ser la Milagros. Va ser la primera que vam gravar i allà es va veure que necessitàvem més veus. Era com un paisatge en runes. Elles són allò que queda de tot el que hi va haver.

EC: I a partir d'ella vam buscar quines coetànies del poble hi havia. Vam fer una mica d'arqueòlegs. Sabíem que hi havia una piràmide allà enterrada, però havíem d'anar cercant pistes.

Malauradament la meitat d'elles ja no hi són. De fet, poques hores abans de fer aquesta entrevista ens assabentàvem de la mort de la Milagros. Quant de material vàreu arribar a recopilar de les protagonistes?

SA: Vam començar al 2019, previ a la Covid, i vam acabar de gravar el primer Nadal del 2020. Tenim potser 6 hores d'entrevista, a banda de tota la resta de vídeos i fotografies

de recurs. Però de qui tenim més material és de la Milagros. EC: La Milagros era una dona amb molta energia, molt directa en el seu relat. L'Antònia ens aporta la seva sensibilitat. La Manuela sembla que t'expliqui un conte quan parla. La Conxita i la Carme fan un tàndem preciós de penetració. La Pepeta t'explica les coses d'una manera que t'arranquen un somriure de la boca i la Núria ens aporta intensitat. Totes elles es combinen perfectament.

I després de quasi 5 anys, per fi ha vist la llum!

SA: El projecte va estar aturat durant molt de temps. De fet, teníem les gravacions i no va ser fins al setembre passat que ho vam rescatar del calaix i vam presentar la proposta a l'Ajuntament. Un cop presentat creiem que és un projecte que té més recorregut, perquè hem vist que hi ha interès per part de museus marítims i d'altres pobles de costa semblants a Sant Pol. El documental explica una història que és universal a molts dels pobles del litoral que teníem un sistema socioeconòmic basat en la pesca i el mar.

Quina va ser la predisposició de les protagonistes?

EC: Algunes tenien una mica de desconfiança sobre què en pensaria la gent del què digués, però en general totes van tenir moltes ganes de compartir les seves vivències i fins i tot les famílies les animaven a fer-ho.

SA: En el documental juguem molt amb el contrast entre elles. Entre elles van filant la història i neix una narració comuna que ens mostra com era el Sant Pol que s'estructurava al voltant de la pesca.

EC: Cadascuna té uns relats de vida molt intensos, molt austers, d'acceptació del què hi ha.

SA: Per la Milagros, per exemple, la seva vida va ser cuidar la família, vendre el peix i remendar les xarxes. Però sense cap mena de resignació. Aquest documental ha acabat essent un reconeixement a totes les dones d'una generació.

El Centre Cultural i d'Esbarjo es va omplir per a la projecció del documental

Quina rebuda va tenir el documental entre els assistents a la seva presentació?

SA: Va ser molt maco observar les reaccions de la gent mentre el projectàvem. El sentiment d'arrelament amb el lloc on vius i acabes estimant-lo.

EC: Va tenir molt bona acollida i estem treballant en la possibilitat de fer una segona projecció per a la gent que no va poder assistir i es va quedar amb les ganes de veure'l.

SA: És un treball amb un gran valor afegit al darrera. És un producte únic que no es podrà repetir, perquè moltes de les veus malauradament ja no hi són.

I les protagonistes que encara hi són què us han transmès després de veure'l?

EC: Molta gratitud.

SA: La frase que ens va dir l'Antònia ho resumeix tot: "Gràcies, ens heu fet molt felices".

Fotograma del documental

De la S a la T

ELS CARRERS DE SANT POL

Comentats per un que no és de Sant Pol

Ramon Sargatal

Us acostem un nou lliurament de la història dels noms dels carrers de la vila, obra del farnesenc Ramon Sargatal. En aquesta entrega, seguim amb els carrers amb la lletra S.

SANTA VICTÒRIA.

CARRER DE

"Còrdova lliurarà Aciscle, Zoel i tres corones més...". És l'alineació (incompleta) cantada pel poeta romà Prudenci en ocasió de la *champions league* dels màrtirs del cristianisme. Una de les tres corones no especificades era la de Victòria, patrona de la ciutat andalusa. Victòria hauria patit martiri juntament amb Iscle durant el poder de Sever (segle III) o de Dioclecià (segle IV). Tots dos van sofrir decapitació.

Bé, per si ens trobéssim davant d'un cas d'alineació indeguda, explicarem que de Victòries n'hi ha moltes i que una altra Victòria també va ser morta en parella, amb la seva amiga (o germana) Anatòlia. Aquesta segona Victòria i l'acompanyant Anatòlia es van fer famoses des que van sortir desfilant a la processó de les verges del mosaic de S. Apollinare de Ravenna. I el cas és que Anatòlia hi figura amb una daga clavada al pit dret. Diuen —i així ho veiem insinuat a l'estatueta del monestir de Sant Pau— que a la Victòria cordovesa li van amputar els dos pits abans de retallar-li l'estatura per la part del cap. Però el cas és que no ens consta documentat enlloc. Passem pàgina, doncs, dels detalls del martiri i limitem-nos a consignar la nostra satisfacció pel fet que, tractant-se de talls i hemorràgies, a la cantonada del carrer de Santa Victòria hi hagi el C.A.P. de Sant Pol.

Sant Iscle i Santa Victòria, sempre de bracet... En una clariana de bosc, a Santa Coloma de Farners s'aixeca, la preciosa ermita romànica de Sant Iscle i Santa Victòria de Sauleda. A Sant Pol, poble veí de Sant Iscle de Vallalta, la santa n'era la segona patrona, invocada amb gran devoció pels pescadors quan hi havia temporal. El 17 de novembre la celebren amb processó i aplecs ballables. També hi anaven a demanar-li favors els macips de l'any. Eren parelles de nois i noies potencialment *matrimoniabls*.

Altres noms

Guerra civil: Passatge de Jaume Compte.

Font

- ✎ Prudenci. *Peristephanon liber*, IV, 19-20.
- ✎ Bibliotheca Sanctorum. Istituto Giovanni XXIII. Pontificia Università Lateranense, (vol.I) 1961.
- ✎ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. La pesca i els pescadors*. 2008.
- ✎ Ramon Sargatal. *Diccionari dels Sants*. Ed.62. 1998 (2ª).

Localització

Centre Vila.

SANTIAGO RUSIÑOL,

CARRER DE

Santiago Rusiñol i Prats

(Barcelona, 1861 - Aranjuez, 1931).

Artista.

Parlem de l'hereu de Can Faluga de Manlleu. El seu pare menava una fàbrica de teixits que es deia el Vapor. Ell no menava res, però tenia molt de vapor al cap. Va ser un dels introductors del Modernisme a Catalunya. A més de dramaturg, també va ser articulista, pintor, narrador i col·leccionista. Durant un temps (el que va viure a Montmartre de París) va escriure per a La Vanguardia les famoses *Cartas desde el Molino*. També va escriure sainets, vodevils i peces memorables com *La poesia que passa*, *La bona gent* i la més que famosa *Auca del Senyor Esteve*.

De la seva obra pictòrica són admirables *La morfina*, *Pati blau* i la col·lecció de làmines *Jardins d'Espanya*. Bona part de les seves adquisicions de col·leccionista (sobretot la de ferros) es conserven al museu del Cau Ferrat de Sitges, que s'aixeca en una casa que va comprar quan va tornar a Catalunya i que va convertir en el seu taller. Era un dels animadors dels Quatre Gats, un lloc de trobada d'artistes i personatges insòlits.

Bohemi, tronera i d'ocurrències genials, esventava amb ciris trencats les malalties cròniques que patia i una forta addicció a la morfina. Amb el seu íntim amic Ramon Casas va recórrer tot Catalunya en carro i va anar de Barcelona a Vic en una estrafolària bicicleta. Diuen que un dia (a les Rambles?) es va posar a vendre du-

ros a quatre pessetes i que a Breda va comprar tot una parada de terrissa per acte seguit rebotre-la contra el terra i estifollar-ne les peces. No podríem, doncs acabar aquesta entrada sent políticament correctes... Un dia, tot visitant les ruïnes d'Empúries, unes senyores que l'incitaven a la conversa se li varen queixar de la seva displicència: “-És que vostè no ens fa cas. I es comprèn davant d'aquestes ruïnes...!”. La resposta immediata de Rusiñol: “-No ho cregui, senyora. Comparades amb vostès, aquestes ruïnes no són res”. Rusiñol, sempre descordat en un sentit o en un altre. És clar que, tal com li va dir un dia en vers el metge Font Torner:

“Costa poc de fer el bohemí tinguent un bon passament”.

Font

☛ Josep Pla. *Santiago Rusiñol i el seu temps*. Ed. Destino, 1981.

☛ <http://scalatunel.blogspot.com/2006/01/les-anecdotes-emporitanes-de-rusinol.html>

Localització

Barri de Sant Pol 2000.

SÈNIA,

CARRER DE LA

Aquest carrer enclotat comunica la urbanització dels Garrofers amb el barri de l'Hotel (vegi's Plaça Anselm Clavé* i Avda. del Dr. Furest*). Trencant pel carrer dels Herois de la Fragata Numància*, i remuntant una mica la fondalada, hi ha dues cases d'arquitectura notable: Can Busquets i Ca l'Arrosser, que també és coneguda com La Sènia. La duplicat no és deguda a cap confusió si tenim en compte el lloc on es troba la casa i que per aquí passa el torrent Arrosser.

Una sènia, a més del significat general que ens remet a la mecànica d'extracció d'aigua d'un pou, també és un tros de terra per a conrear-hi hortalisses, regat artificialment. Ens ho diu el diccionari oficial de l'I.E.C. i el cas és que les dues accepcions ens valen. L'accés fàcil a l'aigua de què gaudia aquesta zona devia propiciar-hi un bon conreu. I algun mecanisme irrigador devien fer servir... La variant “sènia”, per bé que més pròpia del català occidental, és perfectament admissible. “Cènia”, per contra, no ho és, ja que en aquest cas ens passem a la llengua del país del costat. Així doncs, que aquest indret on hi anem a buscar hortalisses, i fruita, i carn empaquetada, i peix, i cafè, i productes de cosmètica i detergent de cuina i lavabo, s'escrigui sempre amb una essa. L'essa de Sorli...

Font

☛ Pere i Jordi Sauleda. *El Sant Pol d'ahir i de sempre. El camp i els pagesos*. 2011.

Localització

Barri de l'Hotel.

SOT DE LA COMA,

CARRER DEL

Aquest carrer, topogràficament parlant, està situat una mica més amunt del que li pertocaria per toponímia. El Sot de la Coma marca el començament de l'ascensió als Garrofers*. Un lloc igualment idíl·lic. Diuen que la bassa que hi havia en un altre temps feia les delícies de la mainada. Actualment és un punt de circulació rodada cap al túnel de la carretera vella, cap al camí del Pi del Soldat o cap a l'Avinguda Joan Coromines*, que connecta la zona amb el barri de la Sènia* i de l'Hotel*.

Atenció, automobilista, a una particularitat de trànsit que t'hi trobaràs: aquí, ni municipals ni Mossos, t'ha quedat clar? Els vianants i conductors que hi passen queden sota la tutela de la Mercè de la Murtra i el moro Ben Hassat, que són els gegants del poble (vegi's carrer dels Gegants*). Una rèplica de la parella que es guarda al magatzem municipal té un punt de control permanent a l'esplanada. I vigilin a consciència!

Font

☞ Pere Tió i Sauleda. Periodista i editor. Exredactor en cap d'Opinió al diari *Avui*.

Localització

Barri dels Garrofers.

TOBELLA,

CARRER DE

Francesc Xavier Tobella i Argila (Sant Pol de Mar, 1847-1919). Agrònom.

Una de les explotacions agrícoles més importants de la comarca era el Manso de Can Reig (a sota dels Garrofers, on ara hi els blocs de pisos). Allà hi feia els seus estudis i experiments agrícoles un dels fills de la família propietària: en Francesc X. Tobella. Pels volts del 1880, quan la plaga de la fil·loxera va arribar al Maresme, va destacar en la campanya agrícola que la combatia. Els seus treballs van ser molt reconeguts arreu de la Península. El 1887 va fundar i dirigir la revista *l'Art del pagès. Periòdich agrícola independent*. Mentre el Calendari del Pagès parlava als agricultors de llunacions, planetes, sants i celebracions diverses, Tobella anava per feina i els instruïa sobre adobs químics, pesticides, nova maquinària, legislació i literatura camperola. Saber combinar totes aquestes matèries devia ser, en efecte, un veritable *art del pagès*.

És clar que aquest carrer estiregassat també podria haver estat batejat en honor al seu germà, Josep Tobella (el Senyor Pepet), que va ser alcalde de Sant Pol per primera vegada el 1890. Essent alcalde, el Sr. Pepet va liderar el moviment d'oposició santpolenca a les obres de la companyia del ferrocarril. Amb la vara edilícia, va plantar la seva autoritat al mig de la via i va esperar que arribés el tren. La locomotora no li va passar per sobre però l'autoritat espanyola sí: dos anys de desterrament a Barcelona.

Altres noms

Abans de la República: Carrer Tobella
Durant la República: Carrer de Francesc X. Tobella (acord de Ple, 15-02-1932)

☞ Cristina Bosch. Arxiu de Sant Pol. *Estudi de la variació dels noms dels carrers de Sant Pol*.

Localització

Centre Vila.

Font

☞ Sauleda Parés, Pere i Jordi (II). *El Sant Pol d'ahir i de sempre. El camp i els pagesos*. 2011.

EL GARROFER

(*Ceratoniasiliqua*)

**És voltat d'edificacions
però el turó no vol saber-ho:
s'arbora per no veure-les,
es fa el distret.**

**Ajudeu-lo a ignorar-les
per ell figura que tots som, encara,
pagesos i pageses.
No pugeu altrament"**

*Enclavament d'un turó
dels Garrofers*

Perejaume, 2002

Joan Mestres

Tècnic forestal i del medi natural

Descripció

El garrofer, garrover o garrofera (*Ceratoniasiliqua*) és un arbre mediterrani de la família de les lleguminoses (igual que les mongetes o els pèsols) de tronc gruixut, tortuós i irregular, baix, de capçada ampla, perennifoli, i que pot arribar fins els 10 metres d'alçada.

Té un creixement lent i poden arribar a viure més de 200 anys!

El seu fruit s'anomena garrova o garrofa, i dins la garrofa hi trobem la llavor, que és el garrofi i té forma ovoide, de color marró brillant i llisa, i n'hi ha d'1 a 18 per garrofa.

Aprofitament

Durant la Guerra Civil espanyola i la postguerra se'n feia un succedani de xocolata de baixa qualitat. Arreu ha estat un aliment tradicional en èpoques de fam.

Actualment hi ha botigues de dietètica que venen farina de garrofa i preparats alimentaris a base de garrofa, que cerquen recuperar el consum d'aquest aliment tradicional menyspreat, car la garrofa és naturalment dolça, no conté cafeïna ni els altres estimulants del cacau i és baixa en greixos i calories. És un bon succedani del cacau per a persones que pateixen afeccions renals i hepàtiques, reumatisme, gota i artritis. La farina de garrofa es pot fer servir per a la preparació de pastissos i bombons.

Les llavors del seu fruit són de pes força uniforme, al voltant dels 0,2 grams cadascuna; s'utilitzaven en l'antiguitat per a pesar joies i gemmes, del seu nom en grec antic κεράτιον (keration) prové el mot quirat, mesura encara avui vigent en joieria.

L'estat espanyol n'és el primer productor mundial amb 50.000 hectàrees de garrofers, 6743 de les quals a Catalunya.

El garrofer té un paper molt important en la fixació i protecció del sòl, així com en ser refugi, aliment i protecció de la biodiversitat. Al ser una espècie d'origen mediterrani no necessita molta aigua per al seu creixement, és xeròfila (és a dir, que viu en medis secs) i, per tant, és idònia per a la reforestació de zones

mediterrànies afectades per la sequera o l'erosió.

Aquí, a la vila de Sant Pol, va tenir durant molts anys un paper molt important en el nostre dia a dia, ja que estava present en gran part del nostre territori, anteriorment ocupat també per oliveres, les quals varen ser reemplaçades per altres plantacions.

En aquella època la garrofa era una bona font d'ingressos i, és clar, també d'aliment: ja fos per a les persones com per al bestiar.

Els cavalls, ases, mules, vaques i bous, avui tan escassos i oblidats però aleshores tant necessaris pels vilatans i vilatanes de Sant Pol, eren els encarregats de dur a terme moltes de les feines feixugues i quotidianes que es desenvolupaven a la nostra vila, com ara tirar dels carros, pujar les barques, fer girar els molins, llaurar la terra i un grapat de feines més. La garrofa, barrejada amb altres cereals, els donava molta energia i força.

El garrofer també dóna nom a una de les urbanitzacions del poble, que es va construir en els turons on anteriorment aquests arbres ocupaven la major part del terreny.

Encara n'hi ha uns quants compartint l'espai enmig de l'asfalt, els edificis i les cases, velles soques mig foradades d'on rebroten brots amb força i empenta que sembla que ens vulguin recordar qui som i d'on venim.

Som molts els santpolencs i santpolenques que de petits i no tan petits jugàvem entre garrofers, alzines i roures fent cabanyes, enfilant-nos entre les branques, jugant a fet i amagar, a polis i cacos, a *vaqueros* i *indius*, corrent i saltant pels marges.

El Garrofer forma part de la nostra essència i nosaltres de la seva.

Avui en dia, però, ja no s'hi veuen ni petits ni grans jugant entre els matolls o enfilant-se pels marges. Ja no es recullen ni garrofes, ni aglans, ni pinyons, el bosc està oblidat, brut i sec: tan sols s'hi sent una trista brisa que s'escola entre les branques mortes i ens fa pensar, cap a on anem?

VA DE LLIBRES

Apunta't a la llista de distribució de recomanacions lectores!

Si vols rebre al teu mòbil les recomanacions de la Biblioteca de Sant Pol, envia la paraula *llibres* al número **661 874 108**, i un cop al mes rebràs un whatsapp amb tres propostes de lectura.

Empezamos por el final
Chris Whitaker
Salamandra, 2022

Situem-nos en un poble dels Estats Units, amb gent normal que fa coses normals: van a treballar, saluden els veïns, es barallen entre ells... Però fa 30 anys, en aquest poble hi va passar una cosa que els va canviar la vida per sempre. A alguns més que d'altres. 30 anys després, el poble i la gent ha canviat, però hi ha qui no vol veure el canvi. Vol que tot continuï igual, i es manté ferm en les seves conviccions. I sobretot, es manté fidel als seus principis... fins que veu que no sempre es poden seguir les normes si es vol ajudar als qui més estimes.

En Chris Whitaker ens presenta una novel·la policíaca que va més enllà de descobrir qui és el dolent del llibre. De fet el policia no és precisament un bon investigador, però sí que creu que les coses s'han de fer ben fetes i és un home de paraula. I creu en l'amistat. I això el portarà a fer tot el que estigui a les seves mans i qui sap si fins i tot trencar alguna regla.

Per tant, ens trobem davant d'un llibre que ens parla de relacions personals, de reaccions, de saber-se estimar, saber-se perdonar i saber cuidar a qui tens a prop.

Les vencedores
Laetitia Colombani
Salamandra, 2022

Dues històries de dones a París, de sorroritat i caritat. De com malgrat passa el temps les coses no canvien i un gest que sembla petit pot canviar la vida de l'altre (tan ara com abans). A la Laetitia Colombani li encanta el tema de la sorroritat i has de tenir el cor de pedra si com n'escriu no t'emociona.

El llibre, una història curta, segueix l'estil de La Tresse (que si no has llegit et recomano molt). Aquest cop però amb salts temporals, de la Blanche Peyron del segle passat a la Solène contemporània. Una convençuda i l'altre en crisi existencial, tot i així totes dues vencen entrebancs per seguir endavant i donar el millor d'elles mateixes a les altres.

PD: No és exactament una novel·la per desconnectar. L'autora escriu realitats crues amb les quals convivim però refusem enfrontar. S'ha de llegir amb la ment oberta i el cor preparat.

Morir sabent poques coses
Joan Enric Barceló
Periscopi, 2023

Morir sabent poques coses és un recull de contes que giren al voltant de la mort. Però lluny del que ens pugui semblar, no són contes tètrics sinó més aviat divertits i delirants. L'autor ens presenta diferents situacions on els protagonistes s'han d'enfrontar a la mort, ja sigui perquè són ells els qui acaben morint o perquè ho viuen de prop.

Però tots els contes dibuixen personatges que podríem ser nosaltres, els nostres companys de feina o els nostres veïns perquè els pensaments, les situacions i fins i tot les reaccions són tant naturals que fins i tot semblen un punt absurdes... com la vida mateixa!

MUSEU DE SANT POL: MOLT MÉS QUE EXPOSICIONS

El Museu de Pintura de Sant Pol és un espai que va molt més enllà de la programació d'exposicions temporals i també acull el cicle A Cau d'Orella, amb el qual ofereix concerts i peces de dansa íntimes de manera perllongada durant tot l'any.

El cicle ha estat creat amb el propòsit de generar un diàleg entre les arts vives i les plàstiques, que conviden el públic a una experiència efímera i única, on les artistes (músics, ballarins i altres disciplines d'arts vives) conversen, interpreten, reflexionen i s'inspiren en les obres de art que habiten el Museu.

La idea és generar un espai molt íntim i proper, sense barreres entre artistes i públic, utilitzant l'espai de la sala per crear una peça irrepetible.

La programació està feta amb molta cura i delicadesa, pensant amb l'espai i l'acústica tan particular de la sala, que permet aquesta proximitat i silenci.

Els artistes que passen per la sala són coneguts però poc habituals a les nostres terres, malgrat que són músics que toquen en sales i festivals internacionals. Artistes com Paolo Angeli (Sardenya), Efren Lopez (País

Valencià), Ciro Montanari (Itàlia), Jordi Prats (Catalunya), Jabu Morales (Brasil), Alberto Becuchi (Itàlia), George da Rocha (Portugal), L'últim Indi (Catalunya), Mu Mbaná (Guinea Bissau), Nihan Devecioglu (Turquia), Joao Silva (Portugal) i Margarita Abita (Itàlia), Offer Ronen (Israel) i Tamar Lalo (Marroc), Adriano Galante (Madrid), i molts més...

Des de l'any passat, el cicle ha començat a acollir propostes que combinen la música amb la dansa contemporània, la qual afegeix a aquesta experiència la bellesa del moviment. A dia d'avui hem tingut el plaer de gaudir l'art de ballarines com Lali Ayguadé, col·laborant amb Joana Gomila o Fàtima Campos, ballant amb les obres de l'exposició del moment i acompanyada pel baterista Oriol Roca.

El cicle és també un acte de resistència a la tendència comercial de convertir l'art -i la música en particular- en un producte per a les masses, fet amb

un sol patró i deixant fora les particularitats de cada autor. D'aquesta manera, el Museu ofereix l'oportunitat de gaudir d'un respir poètic i molt humà, sense pantalles ni xarxes socials, ni les típiques distraccions que ens atrapen en aquests moments de la humanitat.

El cicle es finança amb la taquilla inversa, deixant al públic que valori quin valor i quina importància té l'art a la seva vida, i oferint l'oportunitat a tothom, també a persones amb menys recursos, de gaudir de l'art.

El cicle està creat per Sasha Agranov, violoncelista rus i israelià que viu a La Vallata i que té ganes de compartir la seva experiència i art amb la gent de la zona, portant més diversitat artística a Sant Pol de Mar i amb ganes d'incrementar la consciència de les persones sobre la importància i la indispensabilitat de l'art en general i de les arts vives en particular, en la vida de cadascú de nosaltres.

L'herència d'una gestió amb poca visió

Un dels projectes de més envergadura que ens hem trobat en entrar a governar és, sens dubte, la construcció de l'Institut-Escola. Aquest projecte està avançant satisfactòriament i estem fent tot el possible per tal de poder garantir unes obres segures, eficaces i funcionals.

Vam demanar al departament d'Ensenyament que l'Institut-Escola tingués una planta més, ja que d'aquesta manera l'edifici disposaria de sala d'actes i gimnàs. Per desgràcia, el departament no va considerar oportú aquest suggeriment i haurem de continuar fent ús del pavelló i del camp de futbol amb els riscos que això comporta pel que fa a mobilitat i gestió per part del professorat.

Aquesta reunió s'ha fet servir com a argument principal per part de l'oposició, que insisteix que es va fer "per impedir l'execució d'un projecte de l'anterior govern" quan la realitat és que, com que les coses s'han fet amb poca previsió, hem hagut de millorar alguns aspectes que, pel que es veu, al govern anterior no els semblaven prou importants.

De què parlem? Entre altres coses, de la mobilitat a l'hora d'accedir a l'escola, per exemple. Pel que es veu, això no preocupava a l'anterior govern d'ERC i la CUP. I és que, a conseqüència de les obres, s'ha hagut de tancar l'entrada principal de l'escola, deixant com a única opció entrar i sortir per la part del darrere, prop de l'escorxador, amb les dificultats que això suposa.

En aquest sentit, l'actual Govern de JUNTS hem actuat amb diligència, intervenint per tal de disposar d'un espai on les famílies puguin acompanyar als i les alumnes de manera segura davant de la nova porta d'accés.

Gràcies a les gestions fetes per l'actual equip de govern amb els propietaris, ha estat possible que durant les obres puguem disposar d'aquest espai per permetre una mobilitat més segura i eficaç.

Durant l'anterior mandat ja vam exposar que aquest no era el projecte que nosaltres volíem per Sant Pol, però per responsabilitat amb el poble, i per compromís amb les famílies, alumnes i equip docent, hem de vetllar per disposar d'aquest equipament tan aviat com sigui possible.

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Pressupostos 2024 a cost 0

Us volem explicar el per què del nostre NO als pressupostos de Junts. Esquerra Republicana no estava disposada a donar llum verda als pressupostos d'un govern que no té projecte, que només fa política d'aparador i que està més preocupat amb jardineres, cartells, murals i amb l'alcaldesa sortint a mil fotos tipus "Santpolencs pel món".

De fet, ara entenem el poc interès que va tenir Junts en fer una negociació amb Esquerra Republicana: ja ho tenien lligat. Ep! i és ben lícit, van trobar algú que els hi blanquegés els números.

Comencem per les inversions. Van dir no a mantenir els 100.000 € a la partida de pressupost participatiu. La millor manera de demostrar a la ciutadania el compromís amb la participació ciutadana és posar a la seva disposició recursos. Doncs bé, s'han petat la meitat de la partida.

Vàrem demanar ajustar la principal partida d'inversions, la plataforma única, valorada amb 1M€ i que representava el 57% de les inversions, perquè creiem que no serà possible executar aquesta inversió aquest 2024. Aquesta partida es podria reduir a allò que efectivament es podria fer, i destinar part d'aquest milió d'€ a altres inversions en renovables i millora de la xarxa d'aigua. I la resposta va ser una nova proposta dotada amb 1,3M€!! De debò? Què no han entès?

Pel que fa a les despeses corrents, que són les partides més "tensionades" perquè s'han de cobrir amb els ingressos que te l'Ajuntament, no entenem com les carreguen més. Per exemple, comprant un cotxe de policia amb rënting en comptes de fer-ho amb inversió que sí que hi ha capacitat; o gastant-se 14.000€ pel famós mural que ningú ha demanat i que és del tot prescindible.

En el capítol de transferències a entitats o associacions, veiem increments de 2.000, 3.000 i 7.000€ a algunes entitats mentre que d'altres no es varien. La justificació és que són despeses extraordinàries i puntuals. Doncs coi, que es facturin a part. És molt poc transparent incorporar aquestes despeses a la subvenció.

I més política d'aparador: en aquest capítol de transferències tenim diners per fer un conveni amb Viles Florides, però en canvi ens carreguem la subvenció al Fons Català de Cooperació, agent actiu en ajudes en desastres naturals i damnificats per guerres; o deixem de col·laborar amb l'Associació de Municipis i Entitats per l'Aigua Pública. És clar, són més de privatitzar que de municipalitzar serveis.

I finalment el capítol de despeses de personal, un increment de 394.000€ per pagar la millora salarial de la Valoració de Llocs de Treball en un sol any, en comptes de fer-ho en 4, tal com ho va acordar l'anterior govern amb el comitè d'empresa. O dotant de més personal un departament on el problema no és de falta de personal sinó de gestió i organització.

Pressupostar inversions inexecutables, fer una mala gestió de les partides de despesa corrent, jugar amb les subvencions de les entitats i associacions o generar una gran despesa de personal quan no és necessària, és la manera de fer d'aquest govern i nosaltres no hi contribuïrem, no van en la nostra línia, no responen a les nostres prioritats.

Malgrat tot, sí tiraran endavant els pressupostos perquè Més Sant Pol així ho ha volgut i estan en el seu dret de creure que són bons, només faltaria, però sí que agrairíem que per justificar el seu vot no menytinguessin el sentit municipalista d'Esquerra Republicana, considerant-se ells més garants que nosaltres de pensar en el poble perquè no tenen sigles. Esquerra Republicana de Sant Pol porta molts anys treballant pel poble. Ho podem fer millor o pitjor, però hem demostrat que les sigles no són cap impediment per intentar millorar la vida de la ciutadania. Així que de lliçons de municipalisme d'un partit amb dos anys de vida, cap si us plau.

Salut i república!

Un acte de responsabilitat

Un dels moments més importants del mandat és l'aprovació dels pressupostos. Més SANT POL hem analitzant a fons tota la informació rebuda. En ser elegits pels votants per representar-los, tothom sabia que el nostre grup té un clar posicionament municipalista. I hem votat fent arribar la veu de les persones que ens van donar confiança amb l'objectiu de fer un poble millor.

En la reflexió sobre els comptes que ens presenta el govern, només pensem en **què i en com** faran que millori la vida dels vilatans de Sant Pol, en els serveis, en la seguretat, en les infraestructures bàsiques del nucli urbà i de les urbanitzacions, en l'escola, en els espais lúdics-esportius, en les entitats, en el medi ambient, i en molts més apartats.

Destaquem com a elements fonamentals:

a) **LA PLATAFORMA ÚNICA.** Sant Pol es mereix la millora contínua i, si es posa imaginació i ben fer, la promoció del nostre poble i la recuperació del sector econòmic del poble en pot sortir molt beneficiada. És un projecte vàlid i necessari per a la nostra població.

b) **LA SOSTENIBILITAT** incorporant **ENERGIES RENOVABLES**, ens ha de fer una població capaç de crear camps energètics nets. També ha de crear un sistema de cost zero (elèctric) a totes les dependències de l'Ajuntament. Ha de ser un símbol de pertinença a un món actual que pensa per un millor futur pels nostres successors. També, en la línia anterior, valorem molt positivament el **Pla de Renovació de l'Enllumenat** que porta i inclou els paradigmes de sostenibilitat i renovable.

c) **NAU DE LA BRIGADA.** Cal enfocar el projecte ja, per iniciar les obres de construcció i d'utilització d'aquest nou espai. Això alliberarà l'espai del Sindicat. Cal renovar i arranjar l'espai per obrir nous espais de trobada per a entitats, per a grups culturals, etc.

d) **LES URBANITZACIONS.** L'arranjament de carrers, de l'arbrat i de les voreres a pràcticament totes les urbanitzacions de la nostra població ha de ser un objectiu de màxims per al govern. **Per MSP és un punt prioritari.**

e) **PERSONAL.** El present pressupost porta una notable millora en els incentius. Cal incentivar per a millorar, però cal treballar molt i bé. Cal una organització ben dotada per garantir el bon treball.

MSP dona suport a aquests pressupostos, per responsabilitat política, interès comú i no per càlculs partidistes o interessos personals. Segurament no són els que nosaltres fariem, però són necessaris per a un bon funcionament.

Els nostre suport, **no serà a cost zero.** Serem

- **VIGILANTS** dels acompliments dels projectes aprovats i revisant periòdicament l'estat d'execució de cadascuns d'ells.
- **RECORDANT** que tots els veïns i veïnes de Sant Pol som iguals i mereixem el mateix tracte.
- **CRÍTICS** en tot allò que s'hagi aprovat i que per les causes que siguin, no es duguin a terme tal com s'havien projectat.
- **CONTROLANT** les partides aprovades i els costos reals.

De governar, decorar i improvisar

Aviat farà un any del nou govern de Junts, i els fets han confirmat el que ens imaginàvem. Tot i tenir sis càrrecs polítics a dedicació completa (tres a sou i tres amb indemnitzacions a persones jubilades que equivalen a un sou complet), veiem com el govern improvisa i els projectes importants avancen massa a poc a poc.

Veiem com el servei de recollida d'escombraries que tant criticaven continua igual, prorrogant el contracte esgotat i, per tant, generant més despeses per l'Ajuntament. Recordem que al passat mes de juliol el govern amb el suport de Més Sant Pol va aturar la licitació del nou servei de recollida que suposava la millora del servei i l'ampliació del porta a porta.

Hem hagut d'esperar fins a finals de març per tenir pressupostos, amb el suport de Més Sant Pol. Durant el procés d'elaboració hem plantejat dubtes i hem fet propostes, hem demanat que es recuperessin els projectes en renovables ja pressupostats el 2023, però que el govern no va executar (ampliació de les plaques fotovoltaïques a l'escola, el dipòsit d'aigües pluvials, instal·lació de caldera d'aerotèrmia al pavelló...), hem demanat que no es reduïssin els pressupostos participatius, i sobretot hem demanat conèixer el calendari d'execució de dues inversions tan importants com la plataforma única i la nova nau de la brigada. Se'ns ha dit que no és possible fer-lo, de debò pressuposten 1.519.931,17 € sense un calendari d'execució? Veiem impossible que aquests dos projectes es duguin a terme el 2024, llavors a què es destinaran aquests diners? Potser tenir aquest marge de maniobra és l'objectiu de tot plegat?

Hem vist com la participació es redueix a les reunions amb l'alcaldeessa els dissabtes al matí, on imaginem es donen solucions a problemes individuals, però necessitem un espai on es debatin en públic els problemes i solucions que afecten tota la població. On són els espais de participació?

Ara bé, no podem dir que el govern no faci res, en fan moltes de coses: posar lletres dignes de Benidorm o Marbella, encarregar murals clònics que ja veiem per pobles de tot Catalunya, o posar jardineres en plena sequera. Tot plegat per tenir un poble més "bonic" i despersonalitzat.

Aquest no és el nostre Sant Pol.

AGENDA TRIMESTRAL

Per a informació més detallada i actualitzada, consulteu l'agenda del web municipal (www.santpol.cat)

ABRIL

20 abril

12.00 h, Sala Ainaud de Lasarte

Xerrada sobre Hortència Coromines

Cicle de conferències "Les Dones Coromines"

21 abril

18.30 h, Centre Cultural i d'Esbarjo

Cineclub Akira: 'La pintora i el lladre'

22 abril

17.30 h, Biblioteca Can Coromines

Bibliolab: Fem una postal elèctrica

Taller per a infants a partir de 5 anys

23 abril

Tot el dia, plaça de l'Estació

Diada de Sant Jordi amb venda de llibres i roses

11.00 h, Ermita de Sant Pau

Obertura de l'ermita amb motiu de la missa de Sant Jordi i la Mare de Déu de Montserrat

25 abril

17.30 h, Biblioteca Can Coromines

Bibliolab: Cursa d'animals

Programació electrònica bàsica per a infants amb Scratch i Makey Makey

27 abril

10.00 h, Plaça Anselm Clavé

Obertura de la 12a Fira d'Artesans del Formatge i de Pastor

12.00 h, Biblioteca Can Coromines

Lliurament dels premis del Concurs de punts llibre

28 abril

Tot el matí, Plaça Anselm Clavé

12a Fira d'Artesans del Formatge i de Pastor

18.00 h, Carpa del parc del Litoral

Celebració del Dia mundial de la dansa

MAIG

4 maig

11.00 h, Platja de Can Villar

Visita guiada 'Sant Pol i la Guerra Civil' amb entrada a l'interior del búnquer

Preu: 5 euros. Informació i inscripcions a ofiturisme@santpol.cat

Tot el dia, a la plaça del Torrent Arrosser

Fira de la Maduixa

5 de maig

18.00 h, Centre Cultural i d'Esbarjo

Cineclub Akira: "Tokio monogatari"

11 de maig

Tot el matí, Parc del Litoral

3a Trobada de cotxes clàssics

Tarda, Centre Cultural i d'Esbarjo

Teatre: "L'inspector"

18 de maig

Tarda, Centre Cultural i d'Esbarjo

Teatre: "L'inspector"

19 de maig

12.00 h, Carpa del Parc del Litoral

Dinar de les Volades Santpolenques

Tarda, Centre Cultural i d'Esbarjo

Teatre: "L'inspector"

20 de maig

11.00 h, Ermita de Sant Pau

Missa amb motiu de Pasqua Granada

25 maig

Trobada de Sant Pol Jocs a la carpa del Parc del Litoral

48è Festival Jazz Galet Club

Èlia Bastida meets Scott Hamilton & Joan Chamorro Trio

JUNY

1 juny

11.00 h, Parc del Litoral

Visita guiada al búnquer de Can Villar

Preu: 5 euros. Informació i inscripcions a ofiturisme@santpol.cat

19.30 h, Parc del Litoral

48è Festival Jazz Galet Club, Alba Careta Grup

8 juny

48è Festival Jazz Galet Club, Romaní Zuliev Jazz Quartet

12 juny

Goigs de Sant Antoni

15 juny

Festa dels Indians (rutes i tastos)

Nit de l'Esport al Parc del Litoral

23 juny

Revetlla de Sant Joan

JULIOL

6 juliol

Festa de Sant Cristòfol, Patró dels conductors

13 juliol

3x3 Bàsquet a la Punta

15 juliol

Inici del torneig de futbol de la Punta

20 juliol

19.00 h, Plaça de La Punta
Mostra de vins

21.00 h, Camp de Petanca
Sardinada popular

21 juliol

Beach Market

Dances populars a la carpa de la platja

Del 24 al 28 de juliol

Festa major de Sant Jaume

VOLS ESTAR AL DIA DE TOT EL QUE PASSA A SANT POL?

Apunta't al nou canal de WhatsApp Municipal

Escaneja aquest QR i parla amb nosaltres.

93 760 0451

